

[Arnth Jensen.]

11080 Dage udover det pligtige Antal, og mangfoldige Lærere baade i By og paa Land har gennem frivillig Undervisning vist en Interesse, som absolut bør paa-skønnes.

Noget andet er, at der er mange, der mener — og jeg er tilbøjelig til i nogen Maade at give dem Ret —, at det vilde være nok saa godt, om man samlede sig mere om de centrale Fag i Skolen og i højere Grad betragtede andre Fag som det, de bør være, nemlig Bifag, der kan bruges ind imellem de andre Fag og derved være til Oplysning og Opmuntring.

Det Tilsyn, Skolen hidtil har haft, har i Virkeligheden været meget frisindet; det har som Helhed givet den dygtige, flittige Lærer, der er gaaet op i sin Gerning — jeg regner ikke med de enkelte Tilfælde, man kan fremdrage, som viser noget andet, saadanne vil man ogsaa kunne finde under et andet Tilsyn — netop den Frihed, som betinger al god Lærergerning.

Derfor kan jeg ikke se rettere end, at det nuværende Tilsyn langt fra har hemmet Skolens Gerning — nogle vil mene, at det overhovedet ikke har været noget Tilsyn, hvad der maaske skolemæssigt set slet ikke var saa slemt —, det har tværtimod ved den udstrakte Frihed, det har givet Lærerne, virket til at fremme Skolens Gerning. Hermed være ikke sagt, at et Tilsyn, fremgaaet paa anden Maade, ikke kan være lige saa frisindet og lige saa godt, ja maaske bedre for Skolen. Det er det, vi skal undersøge ved Behandlingen af dette Lovforslag, og hvis der bliver en ny Lov ud af det, skal Tiden vise det.

Men har da det nuværende Tilsyn virket fremmende for Skolen? Jeg har allerede sagt, at jeg mener, man kan svare ja hertil, selv om det maaske er sket noget indirekte, noget ubevidst. Ser man tilbage paa Skolens Udvikling i den sidste Menne-skealder, vil dog vist alle indrømme, at rent ydre set er der sket en mægtig Udvikling. Tilsynet har ganske vist ikke været den bevillende Myndighed, men jeg tør paastaa, at mange af de Forbedringer, der er sket, baade for Skolebygningernes, for Undervisningsmateriellets og Skolemateriellets Vedkommende ikke er sket helt uden Tilsynets Hjælp og Initiativ.

Vort Tilsyn har nemlig — trods Paastand fra anden Side i modsat Retning —, naar man lige undtager København, været et i høj Grad folkeligt Tilsyn. Det hjemlige Tilsyn har været valgt af den af

den lige og almindelige Valgret udgaaede Kommunalbestyrelse, og denne har i Kraft af sit Kendskab til Kommunens Indbyggere forstaaet at sætte netop de Mænd og Kvinder ind i Skolekommissionen, som havde den rette Forstaaelse af Skolens Gerning, og som har forstaaet, at netop paa Skolens Omraade kan en øjeblikkelig Udgift vise sig senere at give gode Renter. Jeg tror ogsaa, at mangfoldige Lærere vil indrømme, at ogsaa ud over det rent Ydre har Tilsynet været til Hjælp.

Nu hørte jeg ganske vist den ærede socialdemokratiske Ordfører, det ærede Medlem Hr. Kammersgaard, sige, at han havde faaet den bedste Hjælp ved at tale med Kolleger rundt omkring. Men mon ikke Lærerne gennem Samtaler med det hjemlige Tilsyn — ogsaa med Præsten — tidt og mange Gange virkelig har faaet Impulser, der er blevet til Velsignelse for deres Gerning? Og mon de ikke mange Gange gennem anerkendende Ord fra Tilsynet for de opnaaede Resultater har faaet nyt Mod og ny Livskraft til deres ansvarsfulde Gerning, en Gerning, i hvilken det ikke er saa let at faa Øje paa de rent haandgribelige Resultater? Jeg vil tro, at dette er Tilfældet, og jeg taler i hvert Fald her af egen Erfaring.

Nu ved jeg nok, man vil sige: det rent faglige, den pædagogiske Vejledning, har du virkelig ikke kunnet faa af det nuværende Tilsyn. Det er jeg nu ikke saa helt sikker paa; maaske ikke den Vejledning, som Pædagoger, taget i Ordets strengeste Betydning, kan give, men jeg vil ikke indrømme, at Tilsynet ikke har givet mig pædagogiske Impulser, for det *har* det, og jeg er ingenlunde sikker paa, at det i min Lærergerning vilde have betydet mere, om de Vink, jeg har faaet af Tilsynet, havde været af rent faglig Art. Jeg tager ikke i Betænkning at sige, at for mig staaer det saaledes, at den bedste Vejledning, en Lærer kan faa i sin Gerning, ogsaa rent pædagogisk set, faar han af dem, som kender Børnene bedst, nemlig af Børnenes Forældre.

Man vil derfor forstaa, at jeg ikke finder, der i og for sig er nogen tvingende Nødvendighed for en Ændring af Folkeskolens Styrelse og Tilsyn, men jeg indrømmer, at Kravet om en saadan Ændring er rejst og særlig i Lærerkredse har været paa Dagsordenen i den sidste Menneskealder. Jeg føjer til, at Kravet i Særdeleshed er kommet fra Lærerne og kun i meget ringe Grad har lydt fra Forældrekrede.

Man maa dog i Sandhedens Interesse